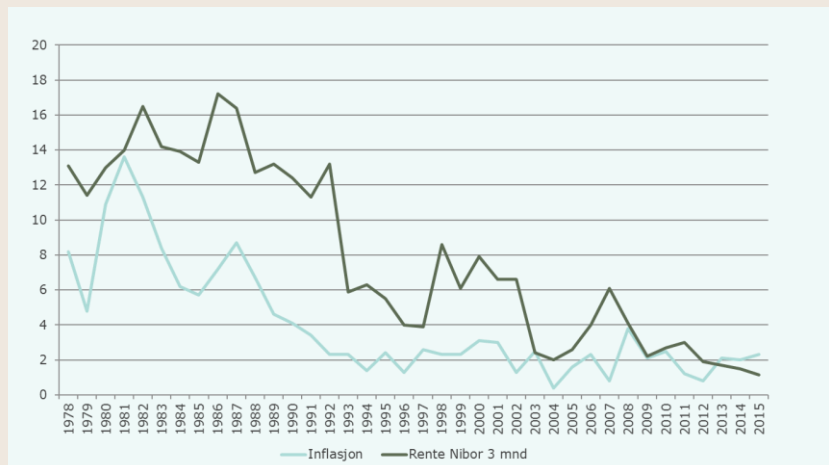

Fripoliseutfordringer og nye regler om offentlig administrasjon

Forsikringsforeningen 26. oktober 2016
Jan Otto Risebrobakken

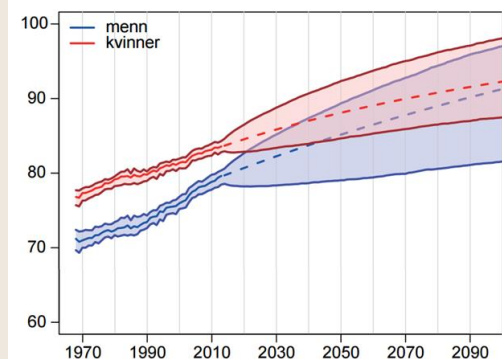
Fripoliser: Hva er problemet?

Lave renter

Langt liv

Figur 1. Registrert og framtidig utvikling i forventet levealder ved fødselen for menn og kvinner

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Europeisk regelverk: Risikobaserte kapitalkrav

Solvens II

Norsk regelverk: Produkt- og virksomhetsregler

Spesielle avsetningskrav i tillegg til Solvens II – årlig garanti

Et tilbakeblikk

2011

- Finanskriseutvalget peker på utfordringene for fripoliser
- Finanstilsynet foreslår fleksibelt bufferfond
  - Ikke fulgt opp

2012

- NOU 2012:3 Fripoliser og kapitalkrav
  - Fripoliser med investeringsvalg
- Selskapene innfører flyttestopp
  - Flyttemarkedet har vært dødt siden

2013

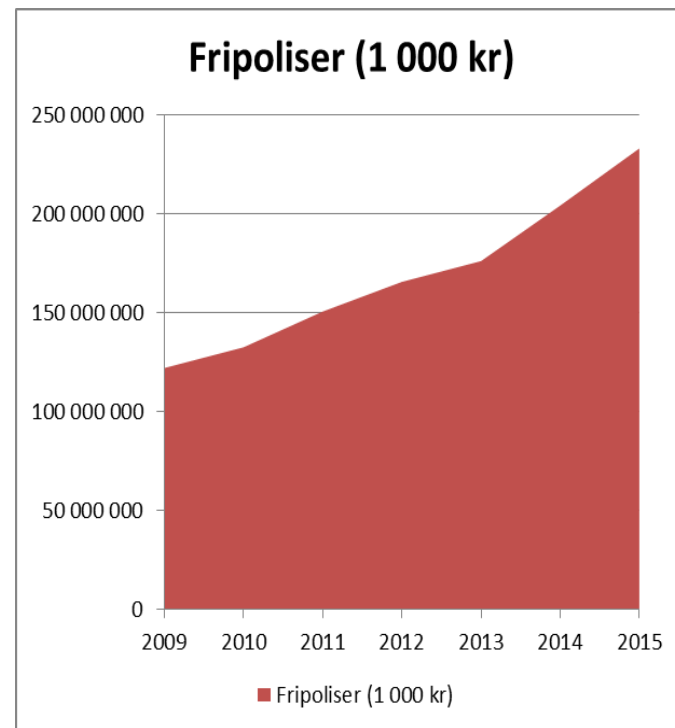
- NOU 2013:3 Pensjonslovene og folketrygdreformen III
  - Foreslår omdanning til pensjonsbevis
  - Omfattende forslag i Finanstilsynets høringsuttalelse, følges ikke opp

2014

- Notat fra Finans Norge: Forslag til endringer i regelverket for fripoliser

2016

- Solvens II innføres
  - Selskapene har tilpasset seg gjennom bl. a. de-risking av porteføljene
  - Årlig rentegaranti sikres gjennom lange anleggsobligasjoner
  - **Norske produkt- og virksomhetsregler er uendret**

Årlig rentegaranti er ikke en nødvendig forutsetning for å trygge garanterte ytelser.

Pensjonsinnretningene har allerede i gjeldende regelverk mulighet til å utjevne årlige svingninger i avkastningen gjennom bufferordninger.

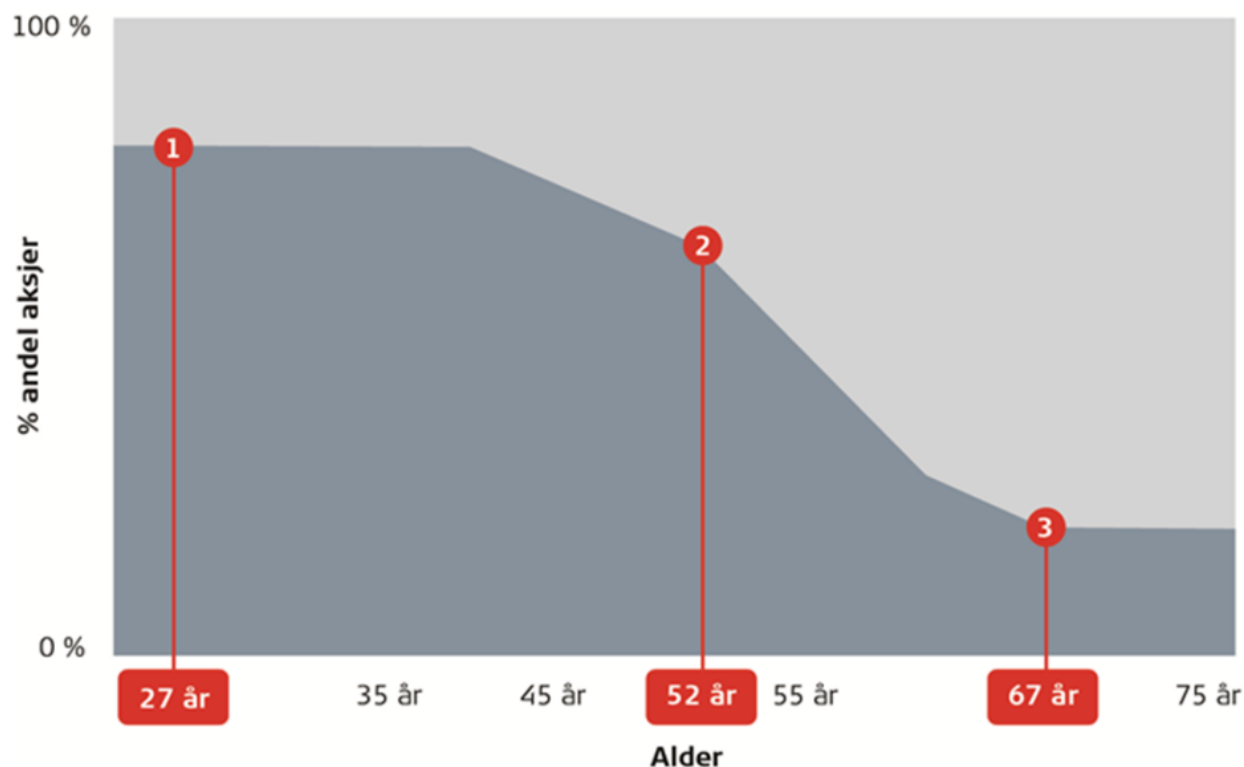
Finanstilsynets mener imidlertid, og har foreslått, at disse bufferordningene bør gjøres mer fleksible. Det vil ikke endre de grunnleggende utfordringene knyttet til økt levealder og lav rente, men kan i noen grad øke pensjonsinnretningenes risikobærende evne.

Finanstilsynets direktør Morten Baltzersen i kronikk i Finansavisen 29. april 2016.

For livsforsikring møtte vi en kombinasjon av folk i embetsverket og Banklovkommisjonens leder, som av og til fungerte som museumsvoktere.

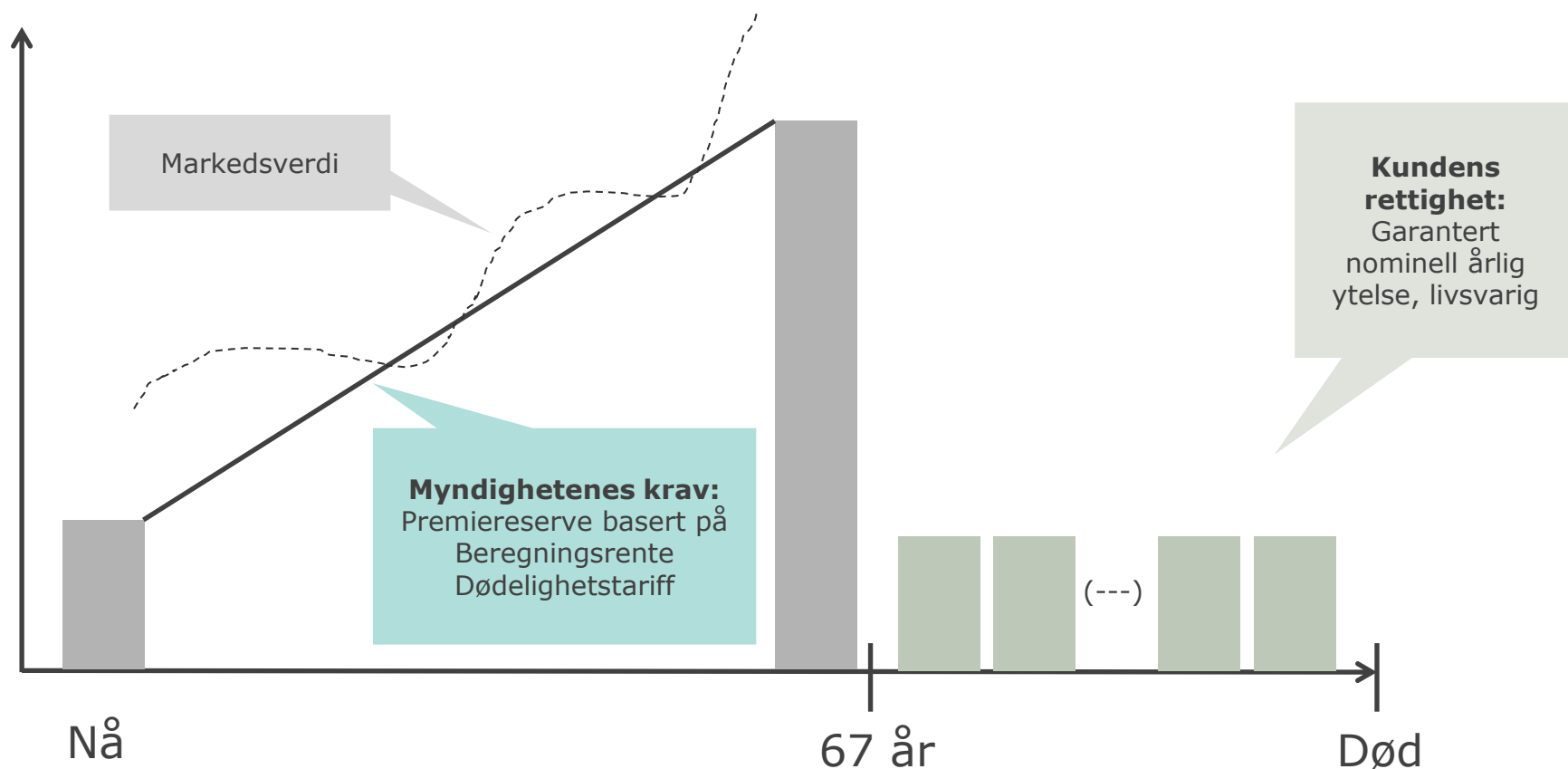
Tidligere direktør i Finanstilsynet Bjørn Skogstad Aamo, sitert i Finansavisen 21. oktober 2016

Slik ønsker vi å forvalte pensjonsmidlene

- Storebrand Anbefalt Pensjon
- Standardvalg for medlemmer i innskuddsordninger i Storebrand
- Optimalisert for langsiktig sparing og sikring av kjøpekraft som pensjonist

Fripoliser: Dobbelt garantistruktur setter rammer for forvaltningen

To blinker og en pil (investeringsstrategien)

EU: Solvens II

Hovedmål:

- Sluttverdi høyere enn garantert ytelse

Ønsket tilpasning:

- Investere med rentefølsomhet lik lange forpliktelser
- Aksepterer svingninger i årlig avkastning
- Kan ta høyere investeringsrisiko for å øke langsiktig avkastning

Norsk regelverk

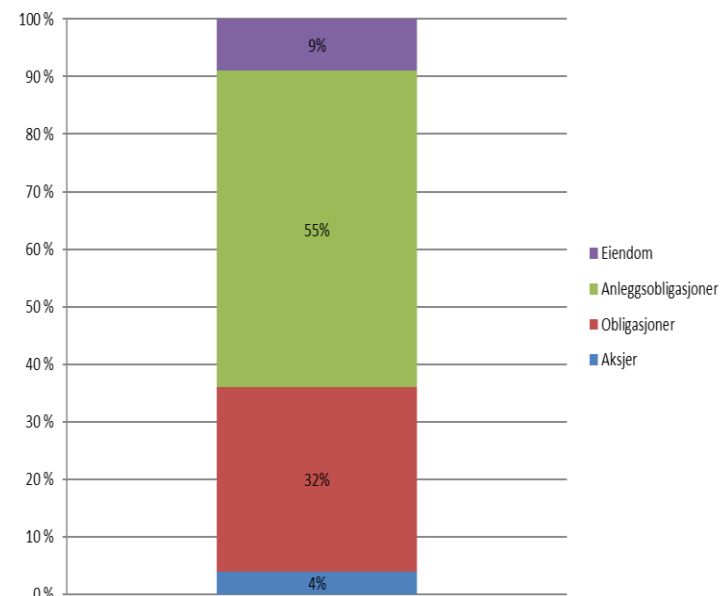
Hovedmål:

- Avkastning over årlig garanti

Ønsket tilpasning:

- Investere med lav rentefølsomhet
- Små svingninger i årlig avkastning
- Relativt lav investeringsrisiko

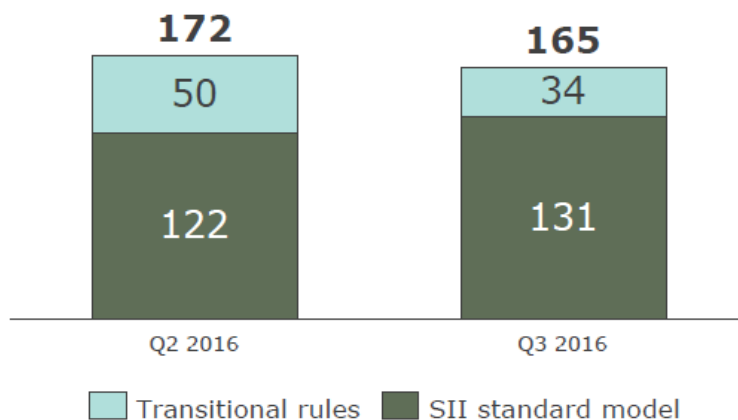
Aktivaallokering fripoliser

Pr Q2 2016

Solvens II-margin – pr Q3 2016

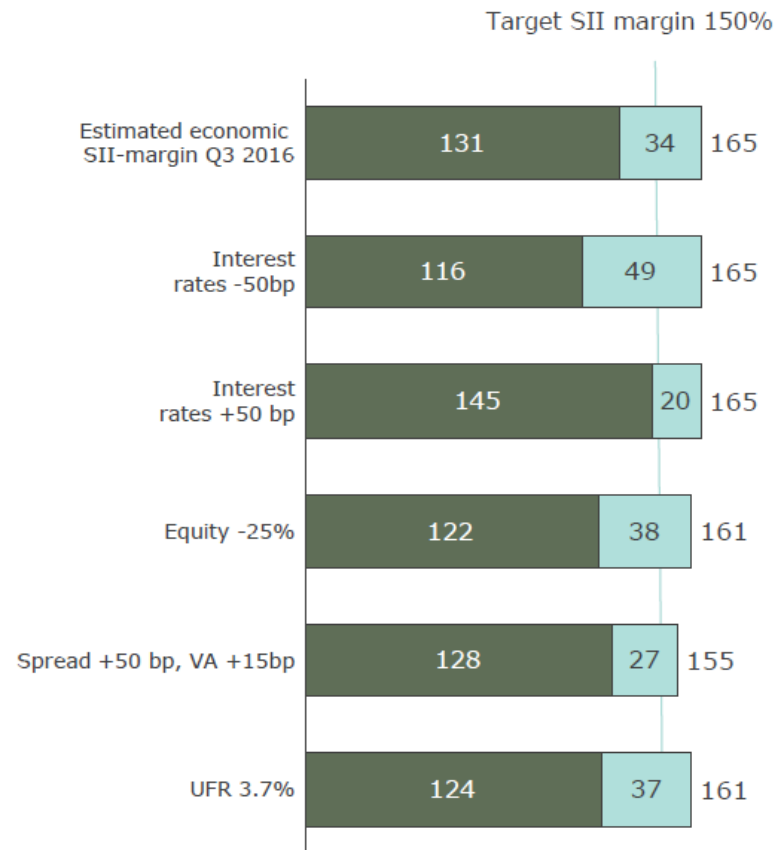
Economic Solvency position(%)¹

Key takeaways

- Asset return and results build solvency
- Reinsurance on lapse risks
- Model change reduces transition rule
- Sub debt issued 4Q not included in ratio

Estimated Sensitivities

¹ The estimated Economic solvency position of Storebrand Group is calculated using the current Storebrand implementation of the Solvency II Standard model with the company's interpretation of the transition rules from the NFSA. Output is sensitive to changes in financial markets, development of reserves, changes in assumptions and improvements of the calculation framework in the economic capital model as well as changes in the Solvency II legislation and national interpretation of transition rules.

Hva hvis forsikringsselskaper ikke oppfyller kravene?

- Finansforetakslovens § 21
- Selskapet slås ikke konkurs, men settes under offentlig administrasjon
- Selskapet kan settes under offentlig administrasjon selv om det kan innfri løpende forpliktelser
  - Av hensyn til kunder med ulik tidshorisont på sine krav
- Viktig med forutsigbarhet og klare prinsipper

Hva har departementet foreslått?

Lovforslag

- Administrasjonsstyret kan beslutte konvertering av fripoliser til fripoliser med investeringsvalg (FMI) i forbindelse med overdragelse av bestanden til et annet selskap
- Risikoforsikringer uten spareelement opphører tre måneder etter at foretaket er satt under offentlig administrasjon

Prinsipper

- *"Alminnelige konkursrettslige prinsipper om likebehandling av kreditorene bør gjelde også når livsforsikringsforetak settes under offentlig administrasjon".*
- Dersom det ikke er dekning, skal kravene reduseres forholdsmessig. *"En slik reduksjon vil også måtte omfatte kontrakter med investeringsvalg".*
- Nåverdi av fremtidige ytelser skal ligge til grunn for oppgjøret

Konvertering til FMI fremstår som et godt alternativ

Alternativ	Beskrivelse	Beregningsrente	Premiereserven	Kapitalkrav	Flytting	Kapitalforvaltning
A	Nedskrevet ytelse, uendret grunnlagsrente	Uendret	Reduseres, midler flyttes til selskapets egenkapital	Uendret	Ikke mulig	Svært lav risikobærende evne, selskapet vil "låse inn" garantier gjennom "hold til forfall"
B	Omregning til lavere grunnlagsrente, nedskrevet ytelse	Redusert	Premiereserven er intakt (sett bort fra evt. oppreservering til K2013)	Reduseres	Usikkert	Noe høyere risikobærende evne. Selskapet vil likevel prioritere å sikre nedsiden, noe som reduserer utsikten til fremtidig overskudd og oppregulering.
C	Konvertering til fripolise med investeringsvalg	Ikke relevant	Konverteres til investeringsvalg	Reduseres	Mulig	Kunden kan fritt velge investeringsportefølje. Selskapene har gode standardløsninger for risikotakning ifht alder.

Fra Finans Norges høringsuttalelse

Likebehandling?

- Prinsippet om likebehandling av alle forsikringskrav slås fast, men drøftes ikke opp mot konsekvensene
- Forsikringsvirksomhetsloven stiller strenge krav til at kundegrupper og porteføljer holdes adskilt
  - Kollektivporteføljen
  - Investeringsvalgsporteføljen
  - Forbund mot krysssubsidiering
- Urimelig at kunder som selv har båret risiko for sine investeringsvalg skal ha solidarisk ansvar for selskapets disposisjoner vedr fripoliser
- Investeringsvalgskunder kan fortsatt flytte fra Silver –og bør gjøre det gitt departementets forslag
  - De som ikke får med seg dette blir igjen. Likebehandling?
- Kollektivporteføljen og investeringsvalgsporteføljen bør behandles separat
  - Fortrinnsrett til aktiva på porteføljenivå

Verdsetting – premiereserve eller nåverdi

- I utgangspunktet riktig å bruke nåverdi/markedsvurdering
- Men krevende i kombinasjon med likebehandling av garanterte og ikke-garanterte produkter

Eksempel

Selskap med 3 kunder, 10 kr i EK, 300 kr i kundemidler

Kunde	Produkt	Premiereserve/beholdning	Nåverdi krav	"Manko"	Oppgjør – til FMI
A	FP 4%	100	120	-4	116
B	FP 2 %	100	100	-3	97
C	PKB	100	100	-3	97
EK		10			
Sum		310	320	-10	310

Forklaringer: FP=fripolise, PKB=pensjonskapitalbevis, FPI=fripolise med investeringsvalg, EK=egenkapital

Hva bør regjeringen og Stortinget gjøre?

- Vedta lovforslagene – gjøre det mulig å bruke konvertering av fripolise til investeringsvalg som virkemiddel i en offentlig administrasjon
- Slå fast at kollektivporteføljen og investeringsvalgsporteføljene behandles separat under offentlig administrasjon
- Og ikke minst: Mindretallets forslag fra behandlingen av finansmarkedsmeldingen om en fripoliseutredning bør følges opp!

Forslag fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Venstre:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen sette ned et utvalg som gis mandat til å foreslå regler og tiltak som kan bidra til at garanterte fripoliser kan forvaltes på en mer bærekraftig måte. Utvalgets anbefalinger bør foreligge slik at de kan omtales i finansmarkedsmeldingen for 2016.